

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5799/2549

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงพระนครศรีอยุธยา โจทก์ นายวิชรัตน์ พัทฒน์รัตนมณี โจทก์ร่วม นายประดิษฐ์ มะเยาะ จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 904, ป.วิ.อ. มาตรา 2, ป.วิ.อ. มาตรา 120, ป.วิ.อ. มาตรา 121, ป.วิ.อ. มาตรา 123, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยและ ป. ชื่อน้ำมันเชื้อเพลิงจากบริษัท ร. ซึ่งโจทก์ร่วมเป็นกรรมการ เช็คพิพาททั้งสี่ฉบับแม้จะเป็นเช็คออกให้แก่ผู้ซื้อ แต่เป็นเช็คที่จำเลยและ ป. ร่วมกันออกเพื่อชำระหนี้ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่บริษัท ร. มิใช่ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ร่วมเป็นส่วนตัว บริษัท ร. จึงเป็นผู้ทรงเช็คพิพาท แม้โจทก์ร่วมจะเป็นกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัท ร. โจทก์ร่วมในฐานะส่วนตัวก็ไม่อยู่ในฐานะผู้ทรงเช็คพิพาท และมีผู้เสียหายที่จะมีอำนาจร้องทุกข์ขอให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่จำเลยได้ พนักงานอัยการโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 มาตรา 4 (1) (2) ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 91 จำเลยให้การปฏิเสธ ระหว่างพิจารณานายวิชรัตน์ พัทฒน์รัตนมณี ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นอนุญาต ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 มาตรา 4 (1) (2) รวม 4 กระทั่ง เรียงกระทงลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 จำคุกกระทงละ 4 เดือน รวมจำคุก 16 เดือน จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษากลับให้ยกฟ้อง โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ฎีกาโต้แย้งฟังได้ว่า บริษัทรัตนตรัยการปิโตรเลียม จำกัด ประกอบกิจการค่าน้ำมันเชื้อเพลิง โดยมีโจทก์ร่วมเป็นกรรมการผู้มีอำนาจทำการแทน เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2540 โจทก์ร่วมทำสัญญาตกลงขายที่ดินที่ตั้งสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงพร้อมสิ่งปลูกสร้างและกิจการดังกล่าวให้แก่จำเลยกับนายประกอบ ประทีปโชติกำหนดจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างในวันที่ 1 กันยายน 2540 โดยโจทก์ร่วมยินยอมให้จำเลยและนายประกอบเข้าดำเนินกิจการของบริษัทนับแต่วันทำสัญญา ตามสัญญาจะซื้อขายเอกสารหมายเลข 3 หลังจากทำสัญญาโจทก์ร่วมได้ส่งมอบทรัพย์สินให้จำเลยและนายประกอบเข้าดำเนินกิจการสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ในการดำเนินกิจการโจทก์ร่วมส่งค่าน้ำมันจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยในนามบริษัทรัตนตรัยการปิโตรเลียม จำกัด ซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายส่งให้จำเลยและนายประกอบนำไปจำหน่าย จำเลยและนายประกอบร่วมกันออกเช็คชำระหนี้ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นงวด ๆ ต่อมาเช็คพิพาททั้งสี่ฉบับที่จำเลยและนายประกอบร่วมกันออกเพื่อชำระค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินโดยให้เหตุผลว่า โปรดติดต่อผู้ส่งจ่าย โจทก์ร่วมได้ไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนในฐานะส่วนตัวเพื่อดำเนินคดีแก่จำเลยและนายประกอบในข้อหาร่วมกันออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินเช็คตามบันทึกการมอบคดีความผิดอันยอมความได้ เอกสารหมายเลข จ.13 ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์มีว่า จำเลยและนายประกอบได้ร่วมกันออกเช็คพิพาทเพื่อชำระหนี้ให้แก่โจทก์เป็นส่วนตัว อันทำให้โจทก์เป็น

ผู้ทรงเช็คและเป็นผู้เสียหายหรือไม่ ในปัญหาดังกล่าวโจทก์นำสืบว่า จำเลยและนายประกอบซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจากโจทก์ร่วมเป็นส่วนตัว ส่วนจำเลยนำสืบว่า จำเลยและนายประกอบให้โจทก์ร่วมช่วยสั่งซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ในนามบริษัทตนตรัยการปิโตรเลียม จำกัด จำเลยและนายประกอบร่วมกันออกเช็คพินาห์ทั้งสี่ฉบับเพื่อชำระหนี้ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย โจทก์ร่วมไม่มีอำนาจร้องทุกข์ในฐานะส่วนตัว เห็นว่า โจทก์มีเพียงโจทก์ร่วมเบิกความกล่าวอ้างว่าจำเลยและนายประกอบสั่งซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจากโจทก์ร่วมในฐานะส่วนตัว โดยไม่ปรากฏว่ามีการทำสัญญาซื้อขายเป็นลายลักษณ์อักษร แสดงว่าโจทก์ร่วมตกลงส่งน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่จำเลยและนายประกอบในฐานะส่วนตัวของโจทก์ร่วม เพียงแต่จำเลยและนายประกอบตกลงด้วยวาจาให้โจทก์ร่วมช่วยจัดการสั่งซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ซึ่งขณะนั้นโจทก์ร่วมมีฐานะเป็นกรรมการผู้มีอำนาจทำการแทนบริษัทตนตรัยการปิโตรเลียม จำกัด ให้แก่จำเลยและนายประกอบ เมื่อมิได้มีข้อตกลงโดยชัดแจ้ง การที่จำเลยและนายประกอบตกลงให้โจทก์ร่วมสั่งซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าวย่อมมีความหมายอยู่ในตัวว่าโจทก์ร่วมดำเนินการในฐานะกรรมการของบริษัทตนตรัยการปิโตรเลียม จำกัด ซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายน้ำมันของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย โดยโจทก์ร่วมเพียงแต่อาศัยบริษัทดังกล่าวในการสั่งซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงมาให้จำเลยและนายประกอบจำหน่าย นอกจากนี้โจทก์ร่วมยังเบิกความตอบคำถามค้านทนายจำเลยว่า โจทก์ร่วมออกเช็คชำระค่าน้ำมันให้แก่การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ด้วยเช็คของบริษัทตนตรัยการปิโตรเลียม จำกัด และเงินที่โจทก์ร่วมรับมาจากเช็คของจำเลย โจทก์ร่วมนำเข้าบัญชีของบริษัทตนตรัยการปิโตรเลียม จำกัด ทุกครั้ง โดยไม่ปรากฏว่าโจทก์ร่วมทำสัญญาซื้อขายกับบริษัทเพื่อให้โจทก์ร่วมต้องรับผิดชอบค่าน้ำมันเชื้อเพลิงแก่บริษัทเป็นการส่วนตัวแต่อย่างใด คำเบิกความของโจทก์ร่วมที่อ้างว่าจำเลยและนายประกอบสั่งซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจากโจทก์ร่วมเป็นส่วนตัว จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยและนายประกอบซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจากบริษัทตนตรัยการปิโตรเลียม จำกัด ซึ่งโจทก์ร่วมเป็นกรรมการเช็คพินาห์ทั้งสี่ฉบับแม้จะเป็นเช็คออกให้แก่ผู้ถือ แต่เป็นเช็คที่จำเลยและนายประกอบร่วมกันออกเพื่อชำระหนี้ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่บริษัทตนตรัยการปิโตรเลียม จำกัด มิใช่ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ร่วมเป็นส่วนตัว บริษัทตนตรัยการปิโตรเลียม จำกัด จึงเป็นผู้ทรงเช็คพินาห์ แม้โจทก์ร่วมจะเป็นกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัทตนตรัยการปิโตรเลียม จำกัด โจทก์ร่วมในฐานะส่วนตัวก็ไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้ทรงเช็คพินาห์ โจทก์ร่วมจึงมิใช่ผู้เสียหายที่จะมีอำนาจร้องทุกข์ขอให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่จำเลยได้ พนักงานอัยการโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้ คดีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยพยานหลักฐานของจำเลยต่อไป ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายกฟ้องโจทก์มานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น" พิพากษายืน

องค์คณะ

พิชัย อภิชาติอำมฤต · วัฒนชัย โชติชูตระกูล · ฐานันท์ วรรณโกวิท

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5799/2549>